

การศึกษานุกรมวิจารณ์ของพีชให้สี่ข้อมเส้นใยธรรมชาติ
ในประเทศไทย

นายปิยชาติ ไตรสารศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพฤกษศาสตร์ ภาควิชาพฤกษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-906-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

TAXONOMIC STUDY OF DYE PLANTS FOR NATURAL FIBER IN THAILAND

Mr. Piyachart Trisarasi

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Science in Botany

Department of Botany

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-906-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การศึกษาอนุกรมวิธานของพืชให้สีเขียวอมเส้นใยธรรมชาติในประเทศไทย
โดย   นายปิยชาติ ไตรสารศรี
ภาควิชา   พฤกษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ วิยดา เทพหัตถ์

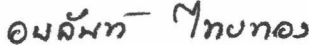
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย   อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชูดวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีดา บุญหลง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ วิยดา เทพหัตถ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อบฉันท์ ไทยทอง)

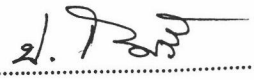
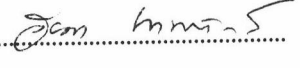

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ บุศบรณ ฐ สงขลา)

ปิยชาติ ไตรสารศรี : การศึกษาอนุกรมวิธานของพืชให้สีย้อมเส้นใยธรรมชาติในประเทศไทย
(TAXONOMIC STUDY OF DYE PLANTS FOR NATURAL FIBER IN THAILAND)

อ. ที่ปรึกษา : รศ. วิชดา เทพหัตถ์. 288 หน้า ISBN 974-638-906-8

การศึกษาและรวบรวมตัวอย่างพรรณไม้ดอกให้สีย้อมเส้นใยธรรมชาติในประเทศไทย ได้ดำเนินการระหว่างเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2539 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2541 โดยศึกษาพืชให้สีจากเอกสารและออกสำรวจสอบถามข้อมูลในพื้นที่จากกลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติในภาคต่างๆทั่วประเทศที่เลือกทำการศึกษารวม 51 กลุ่ม ในพื้นที่ 28 จังหวัด สำรวจพบและเก็บตัวอย่างพืชให้สีได้จำนวน 142 ชนิด และ 4 ชนิดย่อย จัดอยู่ใน 109 สกุล 47 วงศ์ เป็นพืชใบเลี้ยงคู่ 137 ชนิด และ 4 ชนิดย่อย และพืชใบเลี้ยงเดี่ยว 5 ชนิด วงศ์ที่มีจำนวนชนิดที่นำมาใช้มากที่สุดคือ Caesalpiniaceae จำนวน 8 สกุล 13 ชนิด รองลงมาคือ Mimosaceae ซึ่งมี 8 สกุล 11 ชนิด และ 1 ชนิดย่อย และอันดับสามคือวงศ์ Fabaceae มี 7 สกุล 11 ชนิด พืชให้สีที่สำรวจพบมีทุกลักษณะนิสัย ส่วนใหญ่เป็นไม้ต้น ส่วนที่ให้สีส่วนมากได้จากส่วนของเปลือก ใบ และผลตามลำดับ สำหรับสีที่ได้ส่วนใหญ่เป็นพวกสีน้ำตาล สีเหลืองและสีแดง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการนำพืชให้สีมาใช้จำนวนชนิดมากที่สุดคือ 67 ชนิด และ 1 ชนิดย่อย รองลงมาได้แก่ภาคเหนือจำนวน 55 ชนิด และ 2 ชนิดย่อย เป็นพืชให้สีที่มีการนำมาใช้ทุกภาคจำนวน 13 ชนิด ในการศึกษาครั้งนี้ได้จัดทำคำบรรยายลักษณะโดยละเอียดของชนิดและข้อมูลพื้นฐานการนำมาใช้ทำสีย้อมของพืชให้สีแต่ละชนิด การกระจายพันธุ์ ลักษณะทางนิเวศวิทยา ระยะเวลาการออกดอกและผล และภาพสีประกอบ ตัวอย่างพรรณไม้ที่เก็บทั้งในรูปแบบตัวอย่างแห้งและดอง เก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑ์พืช ศ. กสิน สุวตะพันธุ์ ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... พฤกษศาสตร์ .....
สาขาวิชา ..... พฤกษศาสตร์ .....
ปีการศึกษา ..... 2540 .....

ลายมือชื่อนิติ ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... - .....
.....

C 825685 : MAJOR BOTANY
KEY WORD. TAXONOMIC STUDY / DYE PLANTS / NATURAL FIBER / THAILAND
PIYACHART TRISARASRI : TAXONOMIC STUDY OF DYE PLANTS FOR NATURAL
FIBER IN THAILAND. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. WIYADA THEPHUTTEE. 288
pp. ISBN 974-638-906-8

The taxonomic study of dye plants for natural fiber in Thailand has been undertaken from June, 1996 to January 1998. Primary data of dye plants and their dyeing process were compiled from literature as well as interviews with weaving groups in each region of the country. Fifty one groups from 28 provinces were selected for study sites. One hundred and forty-two species, one specie and three varieties of dye plants were recorded. They belong to 109 genera, 47 families. There are 137 species one subspecie and three varieties of dicotyledons and 5 species of monocotyledons. Dye plants are of various habits, but most of them are trees. In general, barks, leaves and fruits are used of which brown, yellow and red are the main shade of colour obtained. From this study, the taxa of dye plants of highly used belong to Caesalpiniaceae, Mimosaceae and Fabaceae; they are consisting of 13 species in 8 genera, 11 species and one subspecies in 8 genera and 11 species in 7 genera respectively. Furthermore, it is also found that there are 67 species and one subspecie of dye plants being used in the northeast which is highest in number among the regions. Second to the northeast is the north from which 55 species one subspecie and one variety are recorded, and 13 species are used in all regions. In this present study, full descriptions of all species and basic uses, distributions, ecology, flowering and fruiting period and photographs. The specimens collected either dried or preserved in spirit are deposited at the Professor Kasin Suvatabhandhu Herbarium, Department of Botany, Faculty of Science, Chulalongkorn University.

ภาควิชา..... BOTANY
สาขาวิชา..... BOTANY
ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิติ..... P. Trisarasi
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... W. Thephuttee
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณโครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พืชให้สี โครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้ ปลุกจิตสำนึกและสร้างแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าได้มุ่งมั่นทำการศึกษาวิจัยจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์วิภา เทพหัสดิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการตรวจหาชื่อพันธุ์ไม้ ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อผิดพลาด และดูแล เป็นอย่างดียิ่ง ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อดิษฐ์ ไทยทอง รองศาสตราจารย์บุศยบรรณ ณ สงขลา กรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ช่วย ตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และดูแลมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ปรีดา บุญ-หลง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้วิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ บุญเกิด ที่ได้ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือดูแล ในด้านต่างๆมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์โกสุม พิระมาน ที่ได้ให้คำแนะนำและ ตรวจสอบชื่อพันธุ์ไม้ในสกุล *Indigofera* ขอขอบคุณ คุณนภัส สิริสัมพันธ์-กอร์ดอน คุณประทีป มีศิลป์ และผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ขอขอบคุณเพื่อน ป่าไม้แพร่รุ่นที่ 25 ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการออกสำรวจและเก็บ ตัวอย่างพันธุ์ไม้ ขอขอบคุณ คุณทงศักดิ์ จงอนุรักษ์ และเจ้าหน้าที่หอพรรณไม้ กรมป่าไม้ที่ช่วย อำนวยความสะดวก และให้คำแนะนำในการศึกษาตัวอย่างพันธุ์ไม้แห้ง ขอขอบคุณ คุณสุพจน์ แสงมณี คุณรสริน พลวัฒน์ คุณปริญญา นุช กลิ่นรัตน์ คุณปิยพงษ์ ราชดา คุณสุชาดา วงศ์ภักดิ์และ นิสิตภาควิชาพฤกษศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ

ขอขอบคุณโครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพใน ประเทศไทย (สกว.-ศช./สวทช.) อย่างสูงที่ทำให้การสนับสนุนเงินทุนวิจัย ทำให้การวิจัยดำเนินไปได้ ด้วยดี ขอขอบคุณหน่วยปฏิบัติการวิจัยพรรณไม้ประเทศไทย ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้การสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือ และเอกสารต่างๆในการ ศึกษาวิจัย

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา และพี่น้องในครอบครัวของข้าพเจ้า และ คุณวารุณี เบญจพลกุล ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่ และเป็นกำลังใจที่สำคัญมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญชื่อพฤกษศาสตร์.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	น
บทที่	
1. บทนำ.....	1
2. การศึกษาเอกสาร.....	5
3. วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีดำเนินการวิจัย.....	9
4. ผลการศึกษา.....	13
5. สรุปและวิจารณ์ผล.....	245
รายการอ้างอิง.....	270
ภาคผนวก.....	280
ประวัติผู้เขียน.....	288

สารบัญชื่อพฤกษศาสตร์

	หน้า
<i>Acacia auriculaeformis</i> A. Cunn. ex Benth.	149
<i>Acacia catechu</i> (L. f.) Willd.	150
<i>Acacia concinna</i> (Willd.) DC.	151
<i>Acacia farnesiana</i> (L.) Willd.	153
<i>Adenantha pavonina</i> L. var. <i>microsperma</i> (Teijsm. & Binn.) Nielsen	154
<i>Adhatoda vasica</i> (L.) Nees	24
<i>Aegle marmelos</i> (L.) Correa	198
<i>Azalia xylocarpa</i> (Kurz) Craib	63
<i>Albizia lebbeck</i> (L.) Benth.	156
<i>Albizia lebbeckoides</i> (DC.) Benth.	158
<i>Anacardium occidentale</i> L.	26
<i>Ananas comosus</i> (L.) Merr.	61
<i>Anneslea fragrans</i> Wall.	202
<i>Annona reticulata</i> L.	33
<i>Annona squamosa</i> L.	35
<i>Anomianthus dulcis</i> (Dun.) J. Sinclair	36
<i>Aporosa villosa</i> (Lindl.) Baill.	105
<i>Areca catechu</i> L.	40
<i>Artocarpus heterophyllus</i> Lam.	166
<i>Artocarpus lakoocha</i> Roxb.	168
<i>Avicennia officinalis</i> L.	48
<i>Azadirachta indica</i> Juss. var. <i>siamensis</i> Valetton	140
<i>Baphicacanthus cusia</i> (Nees) Bremek.	25
<i>Basella alba</i> L.	51
<i>Bauhinia acuminata</i> L.	65
<i>Bixa orellana</i> L.	55
<i>Bombax ceiba</i> L.	57

สารบัญชื่อพฤกษศาสตร์ (ต่อ)

	หน้า
<i>Bruguiera gymnorhiza</i> (L.) Savigny	183
<i>Buchanania reticulata</i> Hance	27
<i>Buchanania siamensis</i> Miq.	28
<i>Butea monosperma</i> (Lam.) Taub.	115
<i>Caesalpinia coriaria</i> (Jacq.) Willd.	66
<i>Caesalpinia sappan</i> L.	67
<i>Canarium subulatum</i> Guill.	62
<i>Carallia brachiata</i> (Lour.) Merr.	185
<i>Careya sphaerica</i> Roxb.	50
<i>Carthamus tinctorius</i> L.	43
<i>Cassia fistula</i> L.	69
<i>Cassia siamea</i> Lam.	70
<i>Cassia timoriensis</i> DC.	71
<i>Cassia tora</i> L.	73
<i>Casuarina equisetifolia</i> J. R. & G. Forst.	81
<i>Ceiba pentandra</i> (L.) Gaertn. var. <i>pentandra</i>	58
<i>Ceriops decandra</i> (Griff.) Ding Hou	186
<i>Ceriops tagal</i> (Perr.) C.B. Rob.	187
<i>Citrus hystrix</i> DC.	200
<i>Cleistocalyx operculatus</i> (Roxb.) Merr. var. <i>paniala</i> (Roxb.) P. Chantaranonthai & J. Parn.	174
<i>Clitoria ternatea</i> L.	116
<i>Cocos nucifera</i> L.	42
<i>Combretum quadrangulare</i> Kurz	89
<i>Cratoxylum formosum</i> (Jack) Dyer ssp. <i>formosum</i>	129
<i>Cratoxylum formosum</i> (Jack) Dyer ssp. <i>pruniflorum</i> (Kurz) Gogina	131
<i>Curcuma longa</i> L.	207

สารบัญชื่อพฤกษศาสตร์ (ต่อ)

	หน้า
<i>Dialium cochinchinense</i> Pierre	74
<i>Diospyros ehretioides</i> Wall. ex G. Don	100
<i>Diospyros mollis</i> Griff.	102
<i>Diospyros rhodocalyx</i> Kurz	103
<i>Durio zibethinus</i> Murr	59
<i>Eclipta prostrata</i> (L.) L.	44
<i>Erythrina subumbrans</i> (Hassk.) Merr.	117
<i>Erythrina variegata</i> L.	118
<i>Eucalyptus camaldulensis</i> Dehnh.	176
<i>Ficus religiosa</i> L.	169
<i>Garcinia cowa</i> Roxb.	82
<i>Garcinia dulcis</i> (Roxb.) Kurz	83
<i>Garcinia hanburyi</i> Hook. f.	84
<i>Garcinia mangostana</i> L.	85
<i>Gossypium herbaceum</i> L.	136
<i>Gynura hispida</i> Thwaites	45
<i>Harrisonia perforata</i> (Blanco) Merr.	201
<i>Helianthus annuus</i> L.	46
<i>Heliotropium indicum</i> L.	60
<i>Hibiscus sabdariffa</i> L.	137
<i>Indigofera sootepensis</i> Craib ssp. <i>sootepensis</i>	120
<i>Indigofera suffruticosa</i> Mill. ssp. <i>suffruticosa</i>	121
<i>Indigofera tinctoria</i> L.	123
<i>Irvingia malayana</i> Oliv. ex Benn.	132
<i>Jatropha curcas</i> L.	106
<i>Lannea coromandelica</i> (Houtt.) Merr.	29
<i>Lawsonia inermis</i> L.	134

สารบัญชื่อพฤกษศาสตร์ (ต่อ)

	หน้า
<i>Leea macrophylla</i> Roxb. ex Hormann	133
<i>Leucaena leucocephala</i> (Lamk) De Wit	159
<i>Lumnitzera littorea</i> (Jack) Voigt	90
<i>Macaranga tanarius</i> (L.) Muell. Arg.	107
<i>Maclura cochinchinensis</i> (Lour.) Corner	170
<i>Mallotus philippensis</i> (Lam.) Muell. Arg.	108
<i>Mammea siamensis</i> (Miq.) T. Anderson.....	86
<i>Mangifera indica</i> L.	30
<i>Melastoma malabathricum</i> L.	139
<i>Melia azedarach</i> L.	141
<i>Melodorum fruticosum</i> Lour.	37
<i>Memecylon edule</i> Roxb.	146
<i>Mesua ferrea</i> L.	88
<i>Michelia champaca</i> L.	135
<i>Millettia atropurpurea</i> Benth.	124
<i>Millingtonia hortensis</i> L. f.	52
<i>Morinda citrifolia</i> L.	191
<i>Morinda coreia</i> Ham.	193
<i>Morinda elliptica</i> Ridl.	194
<i>Morinda tomentosa</i> Heyne ex Roth	195
<i>Morinda umbellata</i> L.	196
<i>Moringa oleifera</i> Lam.	173
<i>Morus alba</i> L.	172
<i>Muntingia calabura</i> L.	203
<i>Nauclea orientalis</i> (L.) L.	197
<i>Nyctanthes arbor-tristis</i> L.	181
<i>Oroxylum indicum</i> (L.) Kurz	53

สารบัญชื่อพฤกษศาสตร์ (ต่อ)

	หน้า
<i>Parkia speciosa</i> Hassk.	160
<i>Peltophorum dasyrrhachis</i> (Miq.) Kurz	75
<i>Peltophorum pterocarpum</i> (DC.) Backer ex K. Heyne	77
<i>Phyllanthus acidus</i> (L.) Skeels	109
<i>Phyllanthus emblica</i> L.	111
<i>Phyllanthus reticulatus</i> Poir.	112
<i>Pithecellobium dulce</i> (Roxb.) Benth.	162
<i>Psidium guajava</i> L.	177
<i>Pterocarpus indicus</i> Willd.	126
<i>Pterocarpus macrocarpus</i> Kurz	127
<i>Punica granatum</i> L.	182
<i>Rauwenhoffia siamensis</i> Scheff.	38
<i>Rhizophora apiculata</i> Bl.	189
<i>Rhizophora mucronata</i> Poir.	190
<i>Samanea saman</i> (Jacq.) Merr.	163
<i>Sandoricum koetjape</i> (Burm. f.) Merr.	142
<i>Sapium indicum</i> Willd.	113
<i>Sesbania grandiflora</i> (L.) Poir.	128
<i>Shorea roxburghii</i> G. Don	99
<i>Sindora siamensis</i> Teysm. ex Miq. var. <i>siamensis</i>	78
<i>Spondias pinnata</i> (L. f.) Kurz	32
<i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels	178
<i>Syzygium gratum</i> (Wight) S.N. Mitra var. <i>gratum</i>	179
<i>Tabernaemontana divaricata</i> (L.) R. Br. ex Roem. & Schult.	39
<i>Tagetes erecta</i> L.	47
<i>Tamarindus indica</i> L.	80
<i>Tectona grandis</i> L. f.	204

สารบัญชื่อพฤกษศาสตร์ (ต่อ)

	หน้า
<i>Terminalia bellirica</i> (Gaertn.) Roxb.	91
<i>Terminalia catappa</i> L.	93
<i>Terminalia chebula</i> Retz. var. <i>chebula</i>	94
<i>Terminalia pedicellata</i> Nanakorn	95
<i>Terminalia pierrei</i> Gagnep.	96
<i>Terminalia triptera</i> Stapf	97
<i>Tiliacora triandra</i> (Colebr.) Diels	147
<i>Toona ciliata</i> M. Roem.	144
<i>Vitex pinnata</i> L.	206
<i>Xylia xylocarpa</i> (Roxb.) Taub.	165
<i>Xylocarpus moluccensis</i> (Lam.) M. Roem.	145
<i>Zingiber purpureum</i> Roscoe	208

สารบัญภาพ

(ตัวเลขในวงเล็บ คือ ลำดับที่ของภาพ)	หน้า
แผนที่แสดงพื้นที่กลุ่มทอผ้าที่เลือกทำการศึกษาพืชให้สีย้อมเส้นใยธรรมชาติในประเทศไทย.....	4 (1)
แผนที่แสดงการแบ่งเขตพรรณพฤกษชาติในประเทศไทย.....	12 (2)
<i>Acacia auriculaeformis</i> A. Cunn. ex Benth.	227 (128)
<i>Acacia catechu</i> (L. f.) Willd.	227 (129)
<i>Acacia concinna</i> (Willd.) DC.	227 (130)
<i>Acacia farnesiana</i> (L.) Willd.	227 (131)
<i>Adenantha pavonina</i> L. var. <i>microsperma</i> (Teijsm. & Binn.) Nielsen	227 (132)
<i>Adhatoda vasica</i> (L.) Nees	211 (3)
<i>Aegle marmelos</i> (L.) Correa	232 (167)
<i>Azadirachta indica</i> (L.) Willd.	216 (44-45)
<i>Albizia lebbbeck</i> (L.) Benth.	228 (133)
<i>Albizia lebbbeckoides</i> (DC.) Benth.	228 (134)
<i>Anacardium occidentale</i> L.	211 (5-6)
<i>Ananas comosus</i> (L.) Merr.	216 (41)
<i>Anneslea fragrans</i> Wall.	233 (171)
<i>Annona reticulata</i> L.	212 (16)
<i>Annona squamosa</i> L.	212 (17)
<i>Anomianthus dulcis</i> (Dun.) J. Sinclair	212 (14)
<i>Aporosa villosa</i> (Lindl.) Baill.	221 (83-85)
<i>Areca catechu</i> L.	213 (20-21)
<i>Artocarpus heterophyllus</i> Lam.	228 (140)
<i>Artocarpus lakoocha</i> Roxb.	229 (141)
<i>Avicennia officinalis</i> L.	214 (29-30)
<i>Azadirachta indica</i> Juss. var. <i>siamensis</i> Valetton	226 (118-119)
<i>Baphicacanthus cusia</i> (Nees) Bremek.	211 (4)
<i>Basella alba</i> L.	215 (33)

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

<i>Bauhinia acuminata</i> L.	216 (43)
<i>Bixa orellana</i> L.	215 (36)
<i>Bombax ceiba</i> L.	215 (37)
<i>Bruguiera gymnorhiza</i> (L.) Savigny	231 (157)
<i>Buchanania reticulata</i> Hance	211 (7)
<i>Buchanania siamensis</i> Miq.	211 (9)
<i>Butea monosperma</i> (Lam.) Taub.	222 (93)
<i>Caesalpinia coriaria</i> (Jacq.) Willd.	217 (48)
<i>Caesalpinia sappan</i> L.	216 (46-47)
<i>Canarium subulatum</i> Guill.	216 (42)
<i>Carallia brachiata</i> (Lour.) Merr.	231 (158)
<i>Careya sphaerica</i> Roxb.	214 (31-32)
<i>Carthamus tinctorius</i> L.	213 (24)
<i>Cassia fistula</i> L.	217 (49)
<i>Cassia siamea</i> Lam.	217 (50)
<i>Cassia timoriensis</i> DC.	217 (51)
<i>Cassia tora</i> L.	217 (52)
<i>Casuarina equisetifolia</i> J. R. & G. Forst.	218 (60)
<i>Ceiba pentandra</i> (L.) Gaertn. var. <i>pentandra</i>	215 (38)
<i>Ceriops decandra</i> (Griff.) Ding Hou	231 (159)
<i>Ceriops tagal</i> (Perr.) C.B. Rob.	231 (160)
<i>Citrus hystrix</i> DC.	232 (169)
<i>Cleistocalyx operculatus</i> (Roxb.) Merr. var. <i>paniala</i> (Roxb.) P. Chantaranothai & J. Parn.	230 (151-152)
<i>Clitoria ternatea</i> L.	222 (94)
<i>Cocos nucifera</i> L.	213 (22-23)
<i>Combretum quadrangulare</i> Kurz	219 (69)
<i>Cratoxylum formosum</i> (Jack) Dyer ssp. <i>formosum</i>	224 (107)

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

<i>Cratoxylum formosum</i> (Jack) Dyer ssp. <i>pruniflorum</i> (Kurz) Gogina	224 (108)
<i>Curcuma longa</i> L.	233 (176)
<i>Dialium cochinchinense</i> Pierre	217 (53-54)
<i>Diospyros ehretioides</i> Wall. ex G. Don	221 (79-80)
<i>Diospyros mollis</i> Griff.	221 (81-82)
<i>Diospyros rhodocalyx</i> Kurz	220 (78)
<i>Durio zibethinus</i> Murr	215 (39)
<i>Eclipta prostrata</i> (L.) L.	213 (25)
<i>Erythrina subumbrans</i> (Hassk.) Merr.	223 (95-96)
<i>Erythrina variegata</i> L.	223 (97)
<i>Eucalyptus camaldulensis</i> Dehnh.	230 (150)
<i>Ficus religiosa</i> L.	229 (142)
<i>Garcinia cowa</i> Roxb.	218 (61)
<i>Garcinia dulcis</i> (Roxb.) Kurz	219 (63-65)
<i>Garcinia hanburyi</i> Hook. f.	218 (62)
<i>Garcinia mangostana</i> L.	219 (66)
<i>Gossypium herbaceum</i> L.	225 (115)
<i>Gynura hispida</i> Thwaites	214 (26)
<i>Harrisonia perforata</i> (Blanco) Merr.	232 (170)
<i>Helianthus annuus</i> L.	214 (28)
<i>Heliotropium indicum</i> L.	215 (40)
<i>Hibiscus sabdariffa</i> L.	225 (116)
<i>Indigofera sootepensis</i> Craib ssp. <i>sootepensis</i>	223 (98)
<i>Indigofera suffruticosa</i> Mill. ssp. <i>suffruticosa</i>	223 (99)
<i>Indigofera tinctoria</i> L.	223 (100)
<i>Irvingia malayana</i> Oliv. ex Benn.	224 (109-110)
<i>Jatropha curcas</i> L.	221 (86)
<i>Lannea coromandelica</i> (Houtt.) Merr.	212 (10-11)

สารบัญญภาพ (ต่อ)

หน้า

<i>Lawsonia inermis</i> L.	225 (113)
<i>Leea macrophylla</i> Roxb. ex Hormann	225 (111-112)
<i>Leucaena leucocephala</i> (Lamk) De Wit	228 (135)
<i>Lumnitzera littorea</i> (Jack) Voigt	219 (70)
<i>Macaranga tanarius</i> (L.) Muell. Arg.	222 (87)
<i>Maclura cochinchinensis</i> (Lour.) Corner	229 (143-144)
<i>Mallotus philippensis</i> (Lam.) Muell. Arg.	222 (88)
<i>Mammea siamensis</i> (Miq.) T. Anderson.....	219 (67)
<i>Mangifera indica</i> L.	212 (12-13)
<i>Melastoma malabathricum</i> L.	225 (117)
<i>Melia azedarach</i> L.	226 (120)
<i>Melodorum fruticosum</i> Lour.	212 (18)
<i>Memecylon edule</i> Roxb.	227 (125-126)
<i>Mesua ferrea</i> L.	219 (68)
<i>Michelia champaca</i> L.	225 (114)
<i>Millettia atropurpurea</i> Benth.	223 (101)
<i>Millingtonia hortensis</i> L. f.	215 (34)
<i>Morinda citrifolia</i> L.	232 (163)
<i>Morinda coreia</i> Ham.	232 (164)
<i>Morinda elliptica</i> Ridl.	232 (165)
<i>Morinda umbellata</i> L.	232 (166)
<i>Moringa oleifera</i> Lam.	229 (146-147)
<i>Morus alba</i> L.	229 (145)
<i>Muntingia calabura</i> L.	233 (172)
<i>Nauclea orientalis</i> (L.) L.	232 (167)
<i>Nyctanthes arbor-tristis</i> L.	231 (155)
<i>Oroxylum indicum</i> (L.) Kurz	215 (35)
<i>Parkia speciosa</i> Hassk.	228 (136)

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

<i>Peltophorum dasyrhachis</i> (Miq.) Kurz	218 (59)
<i>Peltophorum pterocarpum</i> (DC.) Backer ex K. Heyne	218 (56)
<i>Phyllanthus acidus</i> (L.) Skeels	222 (89)
<i>Phyllanthus emblica</i> L.	222 (90)
<i>Phyllanthus reticulatus</i> Poir.	222 (91)
<i>Pithecellobium dulce</i> (Roxb.) Benth.	228 (137)
<i>Psidium guajava</i> L.	230 (153)
<i>Pterocarpus indicus</i> Willd.	224 (103-104)
<i>Pterocarpus macrocarpus</i> Kurz	224 (105-106)
<i>Punica granatum</i> L.	231 (156)
<i>Rauwenhoffia siamensis</i> Scheff.	212 (15)
<i>Rhizophora apiculata</i> Bl.	231 (161)
<i>Rhizophora mucronata</i> Poir.	231 (162)
<i>Samanea saman</i> (Jacq.) Merr.	228 (138)
<i>Sandoricum koetjape</i> (Burm. f.) Merr.	226 (121)
<i>Sapium indicum</i> Willd.	222 (92)
<i>Sesbania grandiflora</i> (L.) Poir.	223 (102)
<i>Shorea roxburghii</i> G. Don	220 (77)
<i>Sindora siamensis</i> Teysm. ex Miq. var. <i>siamensis</i>	218 (57-58)
<i>Spondias pinnata</i> (L. f.) Kurz	211 (8)
<i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels	230 (148-149)
<i>Syzygium gratum</i> (Wight) S.N. Mitra var. <i>gratum</i>	230 (154)
<i>Tabernaemontana divaricata</i> (L.) R. Br. ex Roem. & Schult.	213 (19)
<i>Tagetes erecta</i> L.	214 (27)
<i>Tamarindus indica</i> L.	217 (55)
<i>Tectona grandis</i> L. f.	233 (173-174)
<i>Terminalia bellirica</i> (Gaertn.) Roxb.	220 (71)
<i>Terminalia catappa</i> L.	220 (72)

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

<i>Terminalia chebula</i> Retz. var. <i>chebula</i>	220 (73)
<i>Terminalia pedicellata</i> Nanakorn	220 (74)
<i>Terminalia pierrei</i> Gagnep.	220 (75)
<i>Terminalia triptera</i> Stapf	220 (76)
<i>Tiliacora triandra</i> (Colebr.) Diels	227 (127)
<i>Toona ciliata</i> M. Roem.	226 (122-123)
<i>Vitex pinnata</i> L.	233 (175)
<i>Xylia xylocarpa</i> (Roxb.) Taub.	228 (139)
<i>Xylocarpus moluccensis</i> (Lam.) M. Roem.	226 (124)
<i>Zingiber purpureum</i> Roscoe	233 (177)
ส่วนต่างๆของพืชที่นำมาใช้ทำสีย้อมเส้นใยธรรมชาติ.....	234-
	238 (178-213)
สีต่างๆที่ได้จากพืชให้สี.....	239-
	241 (214-227)
ผลิตภัณฑ์ฝ้ายและไหมย้อมสีธรรมชาติจากพืช.....	242-
	244 (228-242)

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	รายชื่อวงศ์ สกกุล ชนิด และการนำมาใช้ทำสีย้อมของพืชให้สีย้อมเส้นใย ธรรมชาติในประเทศไทย.....	14
2.	ส่วนที่นำมาใช้ทำสีย้อมของพืชให้สีย้อมเส้นใยธรรมชาติในประเทศไทย	248
3.	สีที่ได้จากพืชให้สีย้อมเส้นใยธรรมชาติในประเทศไทย.....	255
4.	จำนวนกลุ่มทอผ้าและชนิดพืชให้สีย้อมเส้นใยธรรมชาติที่สำรวจพบและ เก็บตัวอย่างได้ในภาคต่างๆ.....	259